

אינן ארוא שלי אולי תצחיק אותי?

איננות רפואית בבית החולים אינרים ע"ש גנה-דואק

הליצנות הרפואית בבית החולים דנה לילדים משתמשת בכוח המרפא של ההומור, מסייעת לילדים להתמודד עם רגשות הפחד והדאגה שהם עלולים לחוות בזמן השהייה בבית החולים ותורמת להפגת הבדידות והשעמום שלהם.

"להיות ליצן רפואי זו מתנה גדולה, ולעשות זאת בבית החולים דנה זו מתנה כפולה ומכופלת", אומר "פרופסור צ'ימיצ'ורי", הלא הוא אלכס גרובר, ששמו המקצועי מעיד על מוצאו הארגנטינאי. כמו רוטב הצ'ימיצ'ורי, שהוא ממרח עשבי תיבול ארגנטינאי, כך גם הליצנות הרפואית היא התיבול-טיפול להקלה, גם אם זמנית, של המכאוב. שמביא עמו החולי.

כפי שהוכח בכמה מחקרים, ההומור מסייע להרפיה, מפיג את המתח, מפחית כאב, מחזק את מערכת החיסון, מעודד השקפה חיובית, מסייע בהתמודדות עם מצבים קשים ומאיץ את החלמת המטופל. גרובר משבח את הצוות הרפואי, המודע לכך שההומור והצחוק תומכים בצרכים הנפשיים והחברתיים של הילדים: "סוד ההצלחה שלנו הוא הצוות הרפואי, שמעודד, תומך ופותח לנו את דלתות כל המחלקות". הוא אינו שוכח גם את ההורים, שלדבריו הם העוזרים הגדולים ביותר של הליצנים הרפואיים: "הם מוכנים לעשות הכול עבור ילדיהם ולחזק אותם".

גרובר, חבר קיבוץ צובה הסמוך לירושלים ואב לארבעה ילדים, הוא ליצן רפואי, שחקן ופסיכודרמטיסט ואף מלווה ליצנים רפואיים חדשים בימיהם הראשונים בבית החולים. "אני מהליצנים הראשונים שהחלו לפעול בבתי החולים", הוא אומר, "ואני מלמד כיצד למצוא את הליצן הפנימי של כל אחד מאתנו".

"פעמים רבות שאלו אותי אם לא קשה לי לחזות מדי יום במראות הקשים של ילדים חולים", מספר גרובר. "האמת היא שאני מרגיש שעוברת דרכי עוצמה רבה, וכך קושי, כאב ובכי הופכים לצחוק ולשמחה".

צ'ימיצ'ורי, שהוא אלוף בלהצחיק את הילדים המאושפזים בבית החולים לילדים ע"ש דנה-דואק, פועל במסגרת עמותת "שמחת הלב", שמתנדביה פוקדים מדי יום את בית החולים דנה, מנעימים את זמנם של הילדים ומקלים עליהם את השהייה בבית החולים.

בבית החולים לילדים ע"ש דנה-דואק לא חושבים רק על הפן הרפואי, אלא גם על הפן הנפשי-פסיכולוגי ועל מצב רוחם של הילדים המאושפזים והילדים המבקרים במחלקות ובמרפאות השונות.

רגיש ומודע לצורכי הילדים המאושפזים, גרובר מתאים את עצמו למצבו של כל ילד ולאופי המחלקה שבה הוא מופיע: "אני מגיע עם לב פתוח ומזוודה מלאה בשלל אביזרים שנועדו ליצור קשר עם הילדים: בובות, קסמים ונעל של ליצן שבאמצעותה יכולים הילדים ליצור 'קשר ישיר' עם 'ראש הממשלה' ולתת לו עצות כיצד לנהל את ענייני המדינה". "מכשיר הקטר" המשעשע הזה מאפשר לילדים להתחבר לעולם החיצוני ולהיות מעודכנים במתרחש בחוץ.

"אנו יוצרים עם הילדים עולם של דמיון ופנטזיה, בועה של מציאות אחרת בתוך הסיטואציה שבה הם נמצאים", מסביר גרובר. העולם הדמיוני נוצר בעזרת הציורים שעל הקירות ולעתים באמצעות משחק חילופי תפקידים עם בובות או משחקים אחרים הנמצאים בסביבת המיטה: "למשל, הילד יכול להיות הקוסם הגדול (כי הוא הרי יצליח לעשות קסמים לאחר 'קורס מזורז') ולתת לנו, עוזריו, הוראות", מדגים גרובר.

את המרפאות, שבהן ממתינים הילדים במתח, הופך צ'ימיצ'ורי למקום מלא חיוכים: כיסא הגלגלים הוא מכונית, וההולך על קביים הוא ליצן-תרפיסט ב"קרקס דנה". פעילות זו מסיחה את דעתם של הילדים במהלך תהליכים רפואיים כואבים ומפחידים: "גם במחלקה האונקולוגית, בחדר מיון ובשאר המחלקות אנו משעשעים את הילדים, ולעתים הילד מגלה שהטיפול הסתיים או שכבר קיבל את הזריקה מבלי שחש בכך". מספר גרובר, הוא מוסיף שגם אם הכאב של הילד גדול והתמודדותו אינה פשוטה, הוא מוצא צוהר קטנטן שדרכו הוא חודר ללב הילד ויוצר מפגש מלא אהבה, שמחה ושובבות.